

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1605 , 2022/2004 , 2023/1330
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/21
Başvuran : C. L.
Başvuran Vekili : -
Adres : Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşadığını iddia ettiği hak ihlallerine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran; 18/10/2022, 20/12/2022, 5/4/2023 tarihlerinde Kurumumuza üç farklı başvuru yapmıştır.

3. Başvuran, 18/10/2022 tarihli başvuru dilekçesinde özetle;

a. Alerji ve fitik rahatsızlıklarının bulunduğunu, rahatsızlıkları için ilaç kullandığını, Kuruma girdiği tarihten beri revire gitmek için dilekçe yazdığını ancak gidemediğini, sözlü olarak Kurum personeline talebini ilettiğini ancak talebinin yine gerçekleşmediğini, ilaçlarını talep ettiğini ancak kullandığı ilaçlardan farklı ilaçlar verildiğini, bunların da vücudunda alerji oluşturduğunu,

b. Hastaneye gitmesi gerektiğini ancak revire görünmediği için hastane sevkini de yapılamadığını, hücre disiplin cezası sırasında iki defa rahatsızlandığını, çağrı butonunun çalışmadığını, görevli memurun bulunmadığını ve rahatsızlıklarının devam ettiğini iddia etmektedir.

4. Başvuran, 20/12/2022 tarihli başvuru dilekçesinde özetle;

a. 12/3/2022 tarihinde Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini, Adalet Bakanlığının eşya listesine ve sayısına uygun olan eşyalarının ve kantinden temin ettiği battaniye, sandalye başta olmak üzere eşyalarının çoğunun ceza infaz kurumu personeli tarafından alındığını, bulunduğu yerin soğuk olmasından ötürü sık hastalandığını, bu nedenle eşyalara ihtiyaç duyduğunu, eşyalarını geri alabilmek için görevli memurlarla konuşmasına ve dilekçe yazmasına rağmen iki buçuk aydır tesbihi ve forması dışında herhangi bir eşyasının tarafına teslim edilmediğini, terziye işlem için verdiği giyim eşyasının tarafına ulaştırılmadığı gibi ödemiş olduğu 30-40 TL civarında paranın da iade edilmediğini,

b. Odada 18 kişi kaldıklarından mini buzdolabının yetersiz kaldığını, kendisinin depoda bir tane daha mini buzdolabının olduğunu ve odaya getirilmesini talep ettiğini ancak depo memuru tarafından odada 20 kişi olmadığı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

sürece bir tane daha buzdolabının verilemeyeceğinin belirtildiğini, belirttiği tüm hususlarda farklı odalarda farklı kişilere daha iltimaslı davranıldığını, farklı kişilerin istediği herhangi bir eşyaya kolayca ulaşabildiğini, aynı zamanda farklı kişilerin dilekçelerine hızlı cevap alabildiğini, bu nedenle tarafına ayrımcılık yapıldığını, Kocaeli 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilirken araçta yer olmadığından eşyalarının daha sonradan kargo ile gönderildiğini, kargo ile gönderilen eşyalarda kendisine ait olmayan dört-beş parça eşya fark ettiğini ve bunları geri göndermek istediğini, ancak isteğinin yerine getirilmediğini, Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığına konuya ilişkin dilekçe yazdığını ve üç haftadır haber beklediğini iddia etmektedir.

5. Başvuran, 5/4/2023 tarihli başvuru dilekçesinde özetle;

a. 24/4/2023 tarihinde kasık fitiği rahatsızlığı nedeniyle şiddetli ağrı çekmeye başladığını, o tarihten beri hareket etmekte zorlandığını, kullandığı ağrı kesicilerin rahatsızlığını tedavi etmediğini, aynı tarihte Kurum revirine çıkmak için dilekçe yazdığını ancak talebine cevap verilmediğini, ısrarla talep etmesi üzerine aynı gün revire götürüldüğünü, revirdeki muayenesi sonucunda kasık fitiği nedeniyle hastaneye sevk edilmesi kararının verildiğini,

b. Kurum doktoru tarafından rahatsızlığının kaynağının tam olarak belirlenebilmesi için ortopedi polikliniğine sevk edilmesi yönünde karar verildiğini, revirde görevli memurların doktoru dinlemediğini ve bu sebeple acil olarak hastaneye sevk edilmesi kararının işleme konulmadığını, bunun üzerine Kurum sevk birimine sevk işlemi hakkında bilgi almak için dilekçe verdiğini ve hakkında herhangi bir hastaneye sevk kararı verilmemiş olarak gözüktüğü cevabının verildiğini, revirde görevli memurların işlerini aksatarak kendisini mağdur ettiğini, halihazırda uzun süren hastaneye sevklerin daha da uzamasına neden olduklarını iddia etmektedir.

6. Muhatap Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşlerde özetle;

a. 18/10/2022 tarihli başvuru dilekçesine cevaben; başvuranın 21/9/2022 tarihinde Kurum revirine çıkarılarak hücre cezasına ilişkin rapor düzenlendiği, 23/9/2022 tarihinde başvuranın rahatsızlığından dolayı kurum revirinde doktorun uygun gördüğü tedavi sağlanarak ilaçlarının teslim edildiği, mahpusların rahatsızlanması durumunda mesai saatleri içinde Kurum revirinde, mesai saatleri dışında 112 Acil Servis aranarak tedavilerinin sağlandığı, başvuran çağrı butonunun çalışmadığını iddia etmiş ise de çağrı butonu ile alakalı herhangi bir problemin bulunmadığı, görevli personel tarafından başvurana yönelik herhangi bir ayrımcı uygulamada bulunulmadığı belirtilmiştir.

b. 20/12/2022 tarihli başvuru dilekçesine cevaben; başvuranın 12/9/2022 tarihinde nakil geldiği, eşyalarının mahkum kabul kısmında aranarak Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik hükümleri dahilinde uygun olan eşyalarının başvurana teslim edildiği, limit fazlası ve uygun olmayan eşyalarının Kurum emanet eşya deposunda muhafaza altına alındığı, başvuranın dilekçesinde bahsettiği battaniyenin başvurana teslim edildiği, başvuranın yazmış olduğu dilekçelere cevap verilerek gerekli bilgilendirmelerin yapıldığı, ayrımcılık yapıldığı iddialarının ise asılsız olduğu belirtilmiştir.

c. 5/4/2023 tarihli başvuru dilekçesine cevaben; başvuranın 3/3/2023 tarihinde Elmalı Devlet Hastanesi Genel Cerrahi Polikliniğinde yapılan muayenesinin ardından Ortopedi veya Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon (FTR) polikliniğine yönlendirilerek sevk planlama listesine eklendiği, 27/3/2023 tarihinde muayene olmak için Kurum revirine yazmış olduğu dilekçesine istinaden 29/3/2023 tarihinde Kurum revirine çıkarılmak için gidildiğinde başvuranın muayene olmak istemediğini söyleyerek muayeneye çıkmadığı, 24/4/2023 tarihinde dilekçesine istinaden Kurum revirinde yapılan muayenesinde FTR Polikliniğine tekrar sevki yapıldığı, 17/5/2023 tarihinde sevki ile alakalı bilgi için yazmış olduğu dilekçesine istinaden başvurana gerekli bilginin verildiği, Elmalı Devlet Hastanesi ve Antalya Eğitim Araştırma Hastanesine sevk için bekleyen mahpusların sayısının çok olmasından, jandarma personel sayısının yetersiz olmasından dolayı hastane sevklerinde gecikmeler yaşandığı, mahpusların hastaneye sevk tarihlerine göre planlama yapılarak götürüldüğü belirtilmiştir.

7. Başvuran ile 7/12/2023 tarihinde Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) görüşmesi yapılmış olup başvuran tarafından özetle; rahatsızlığına ilişkin ameliyat olduğu ve halihazırda ağrısının olmadığı, revir ve hastaneye yönelik dilekçelere çok geç cevap verildiği, tanıdığı birkaç mahpusun da Kurumumuza başvuru yapması sonrasında Hastaneye sevk edildikleri, Kurumumuza yaptığı başvurulara ilişkin sorunlarının muhatap Kurum tarafından başvuru yapmasının akabinde giderildiği ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

10. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" ve sekizinci fıkrasında yer alan "*9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.*" delaleti ile özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... yönlerinden incelenir. "

12. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak

ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

14. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

15. Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (CPT) göre, mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (Avrupa Konseyi, CPT, Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri, 1993, para.34.).

16. Başvuranın bulunduğu Kurumda hak ihlalleri yaşandığına ilişkin 18/10/2022, 20/12/2022, 5/4/2023 tarihli başvuru dilekçesinde ileri sürdüğü mezkûr iddiaları kapsamında başvuran ile 7/12/2023 tarihinde SEGBİS görüşmesi gerçekleştirilmiş; başvuran tarafından bulunduğu Kurumda, başvuru konusu şikayetlerinin Kurumumuza başvuru yapmasının akabinde çözüme kavuşturulduğu ifade edilmiştir. Bu kapsamda, başvuranın çözüme kavuşturulduğu anlaşılan mezkûr başvurularının kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

17. Bununla birlikte, başvuran ile gerçekleştirilen SEGBİS görüşmesinde başvuran tarafından muhatap Kurumla ilgili problemlere ilişkin Kurumumuza başvuru yapılmaması halinde şikayetlerin çözüme kavuşturulmasıyla ilişkin sürecin uzadığı, bu sebeple mağduriyetlerin yaşandığı ifade edilmiştir.

18. Hapis cezası veya kişilerin dış dünyayla bağlantısının kesilmesi sonucunu doğuran diğer tedbirler, kişileri özgürlüğünden yoksun bırakarak, kendi iradeleri ile hareket etme haklarını ellerinden alan sıkıntı verici durumlardır. Bu nedenle ceza infaz kurumu sistemi, geçici olarak haklı görülebilecek ayrımlar veya disiplinin sağlanması dışında, durumun doğasında var olan sıkıntıyı ağırlaştıramaz (Birleşmiş Milletler, Genel Kurul, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar [Nelson Mandela Kuralları], 70/175, 17/12/2015, Kural 3).

19. Anayasa'nın 17'nci maddesi cezaevinde tutulan bir hükümlü veya tutuklunun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını koruma altına alır. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların, mahkûmları, özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Cezaevinde tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde, mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve gerekli tıbbi yardım sağlanması da insan onuruna yakışır şartların sağlanması için gereklidir (Anayasa Mahkemesi, *Turan Günana*, Başvuru no: 2013/3550, 19/11/2014, para. 39).

20. Bu kapsamda, yukarıda yer alan düzenlemeler doğrultusunda, muhatap Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne, mahpusun ceza infaz kurumunda bulunmasının yanı sıra mahpusta daha fazla elem ve üzüntüye sebebiyet vermeyecek şekilde çözüme haiz şikayetlerin çözüme kavuşturulmasına ilişkin gerekli iş ve işlemlerin mümkün mertebe en kısa sürede çözüme kavuşturulması, sürecin uzamasına mahal verilmemesi tavsiye edilmektedir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye